

PORADY ZIELONEJ BRYGADY

dr ARTUR ZAGAJEWSKI x

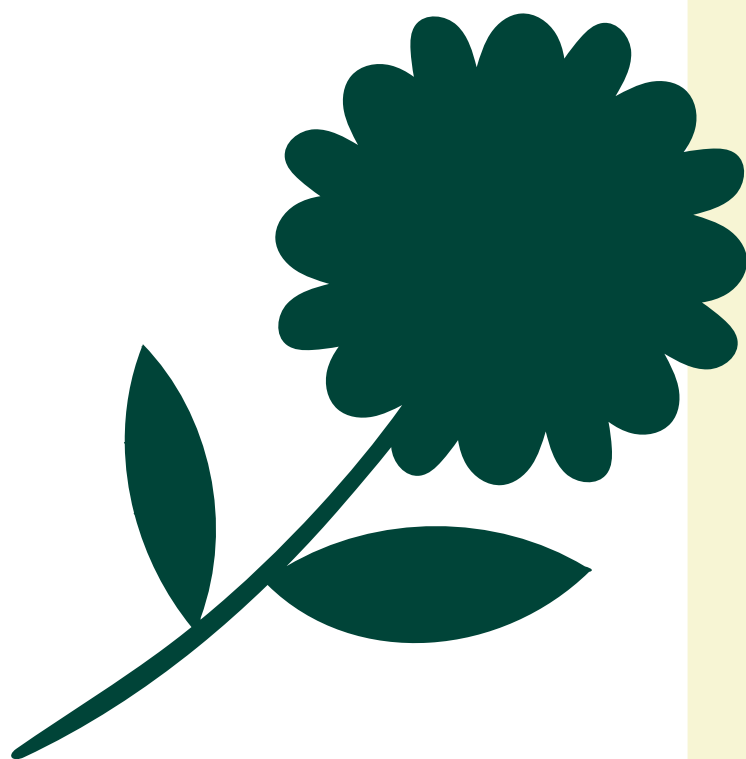

Pamiętajcie o ogrodach, przecież stamtąd przyszlście...

Janusz Kofta

Szanowni Miłośnicy Ogrodów!

Przed nami nowy sezon. Idealny, wręcz wymarzony, na kształtowanie, obsadzanie i upiększanie naszego Zielonego Raju. Każdy ogród, tak jak i my, jest wyjątkowy, niepowtarzalny. Ma swoją osobowość, rytm i potrzeby. Najważniejsze jest to, aby tętnił życiem przez cały rok. Zatem niezależnie od tego czy nasz ogród ma charakter nowoczesny, naturalny (sielski i anielski), japoński, romantyczny i nostalgiczny, skandynawski, śródziemnomorski, francuski, angielski, marynistyczny, wypoczynkowy czy też eklektyczny, łączący wszystkie te wyżej wymienione style, ma być nasz. Jedyny, wspaniały, ukochany. Powinien się nam też podobać. Ważne aby dostosować go do naszych potrzeb i co istotne, możliwości. Troska i opieka nad ogrodem ma nam sprawiać przyjemność, radość i satysfakcję. To ma być oderwanie od rzeczywistości. Rodzaj miłości i zrozumienia dla fascynującego świata roślin.

1 GLEBA

Najważniejsza część ekosystemu i bioróżnorodności. Zanim przystąpimy do wszelkich upraw roślin ozdobnych i użytkowych warto zdobyć wiedzę na temat warunków glebowych, na których znajduje się nasz ogród. To one wpływają na prawidłowy wzrost i rozwój roślin. Podstawowymi składnikami gleby są części mineralne - różnych frakcji, części organiczne-koloidy glebowe (w tym próchnica, powietrze, woda - tworząca roztwór glebowy) oraz bardzo ważne mikroorganizmy. Gleby obserwujemy, badamy organoleptycznie, regulując je i modyfikując w miarę potrzeby poprzez ściółkowanie, dodawanie kompostów i fermentów roślinnych.

Pamiętajcie, podłoże to przede wszystkim części mineralne i organiczne. Sukces w uprawie to uzyskanie układu idealnego - poniżej znajdziecie przepis na perfekcyjny substrat do uprawy roślin:

- 30 gramów/kilogramów/ton piasku rzecznego
- 30 gramów/kilogramów/ton dobrze rozłożonego kompostu
- 30 gramów/kilogramów/ton torfu (kwaśnego lub odkwaszonego, w zależności od preferencji roślin).
- 10 gramów/kilogramów/ton radości, uśmiechu i pozytywnych myśli

Wszystkie składniki dobrze wymieszać za pomocą dłoni, łopaty czy też betoniarki. I gotowe!

2 OBSERWACJA

Posiadając ogród wiemy doskonale gdzie wschodzi i zachodzi słońce. Wiemy gdzie jest północ i południe. Gdzie mamy tereny słoneczne, ze świ tłem rozproszonym czy też całkowicie zacienione. Gdzie gleby piaszczyste - ciepłe i suche, gdzie ciężkie, gliniaste - zimne i podmokłe. Mamy także rośliny, które rosną tam od zawsze i są u siebie w domu. Drzewa, krzewy, byliny. Są także zwierzęta. Drobne ssaki, ptaki, owady. Makro i mikro kosmos w zasięgu ręki. Zatem kierując się porami roku - zgodnie z rytmem natury warto być baczny obserwatorem otaczającego nas świata. Wsłuchać się w dźwięki ogrodu, posłuchać treli ptaków i tego, co w trawie piszczy. Wiedza ta pozwoli nam na odpowiednie dobranie roślin i pełną integrację z przyrodą.

Pozwólmy ogrodowi funkcjonować według swoich praw. Pomagając mu, a przy tym nie wyrządzając mu szkody. Zoochoria, zwierzęcosiewność to nic innego jak rozprzestrzenianie nasion, owoców, bulw, zarodników czy rozmnożeń przez zwierzęta. Owady (szczególnie mrówki) roznoszą nasiona wartościowych geofitów (np. przebiśniegów, czosnku niedźwiedziego, glistnika jaskółczego ziela, jasnoty, macierzanki), ptaki (rozsiewają np. orzechy dębu, buka, leszczyny, kasztanowców oraz ssaki (nasiona przyłączone do sierści zwierząt (np. przytulia, łopian lub te, które zostały zjedzone i wydalone (np. maliny, cisy, jarzęby, głogi, róże, tarniny).

3 NIC NA SIĘ

Piano, lento (cicho, wolno)... Sztuka, jaką niewątpliwie jest ogrodnictwo, wymaga szeregu lat doświadczeń, ciągłego uczenia się (również na własnych błędach), cierpliwości, wyrozumiałości i wielkiej pokory wobec potęgi Natury i jej żywiołów. Świat roślin jest idealny. Dlatego też nie starajmy się nad wszystkim panować. Dajmy sobie czas na zgłębianie tajemnic sztuki ogrodowej.

Miliony lat ewolucji spowodowały perfekcyjne metody adaptacyjne roślin. To one były znacznie wcześniej niż my, ludzie. Chińskie przysłowie mówi:

Chcesz być szczęśliwy jeden dzień, upij się (tego absolutnie nie polecam), chcesz być szczęśliwy rok, ożeń się (to naprawdę zależy), ale jeśli chcesz być szczęśliwy całe życie, załóż i uprawiaj ogród.

Swoje ukochane miejsce na Ziemi bez którego nie da się normalnie i naturalnie żyć.

Uprawiając rośliny warto pamiętać, że wiele gatunków wpływa na siebie nawzajem. Jedne w korzystny sposób, drugie działają lub wpływają na siebie źle. Takie wzajemne oddziaływanie na siebie roślin, mikroorganizmów i grzybów poprzez wydzielanie substancji chemicznych to allelopatia. Znajomość zasad tych zależności jest niezwykle przydatna w rolnictwie i ogrodnictwie. Przykłady: orzech włoski źle wpływa na wzrost i rozwój wszystkich roślin w sąsiedztwie. Koper źle wpływa na marchew, a pomidory źle wpływają na ogórki. Dobre relacje mają ze sobą cebula, kalarepa i burak. Fasola, kukurydza, kapusta i chrzan też sobie pomagają. Len lubi się z ziemniakiem. Zatem podstawa to dobre towarzystwo i fajni, pomocni sąsiedzi.

4 PROFILAKTYKA I PERSONIFIKACJA

Według definicji profilaktyka to działania mające na celu zapobieganie chorobom, poprzez ich wczesne wykrycie i leczenie. Stąd też w ogrodzie prowadzonym w sposób zgodny z Naturą, czyli ekologicznie, ważne są systematyczne oględziny naszych ukochanych roślin i szybkie reagowanie na niepokojące objawy. Często wystarczy, że w początkowej fazie żerowania szkodników wystarczy je zebrać, a zniszczony fragment rośliny usunąć. Jeśli zaś chodzi o choroby grzybowe, zastosować interwencyjny, naturalny oprysk na bazie odwarów, wywarów z cebuli lub czosnku, czy też fermentów z pokrzywy, żywokostu lub skrzypu. Warto tu zaznaczyć, że prawidłowo dobrane rośliny na odpowiednim stanowisku chorują rzadko. Musimy tylko pamiętać o ich wymaganiach, potrzebach i zależnościach między nimi. Także o sekretach i tajemnicach. Wtedy będą zdrowe, silne i odporne.

Przepis 1. Wywar z cebuli przeciwko owadom ssącym i gryzącym. 200 gramów pokrojonej w plastry cebuli zalewa się 10 litrami wody i gotuje przez 30 minut. Gdy ostygnie można stosować go (wcześniej precedzając) bez rozcieńczania. Forma stosowania - oprysk.

Przepis 2. Wyciąg z pokrzywy zwalczający szkodniki oraz uodparniający; 3 litry pociętej pokrzywy zalewa się 3 litrami wody. Należy wymieszać. Dobrze jest obciążyć pokrzywę deseczką i skałką w celu jej ściśnięcia, zagęszczenia. Najpóźniej po 24 godzinach precedzić. Płyn do wykorzystania od razu, bez rozcieńczenia. Forma zastosowania - oprysk.

5 ZABIEGI I METODY AGROTECHNICZNE

To istotna czynność w uprawie w ogrodach z roślinami ozdobnymi, ozdobno - użytkowymi oraz w warzywniku. Obejmuje wybór terenu ze względu na wymagania danej uprawy, typ gleby, stosowanie płodozmianu, przedplonów i poplonów, zwiększających zawartość materii organicznej w poziomach powierzchniowych gleby. Zabiegi uprawowe (uprawa współrzędna), nawożenie mineralne oraz organiczne. Każdy ogród powinien mieć także swój rozsadnik (gwarancja własnych sadzonek jarzyn, warzyw, roślin ozdobnych) oraz kompostownik (miejsce gromadzenia pozostałości po zbiorach czy też pracach pielęgnacyjnych przy roślinach).

Należy pamiętać aby w ogrodzie zawsze rosły rośliny, niezależnie od pory roku. Dotyczy to w szczególności warzywnika. Sadzimy, pielęgnujemy, zbieramy. Zaraz po zbiorze znowu wysiewamy (zboża np. żyto, rośliny z rodziny bobowatych np. koniczyna, łubin trwały, bobik, peluszka, ogórecznikowatych, np. facelia błękitna. Potem to wszystko przekopujemy lub zostawiamy na zimę. Takie postępowanie zapewni nam uzupełnienie niedoborów pokarmowych środowiska glebowego oraz wyeliminowanie procesów erozyjnych (np. wymywania). Ważne jest także ściółkowanie gleby (np. zrębkami, przekompostowanymi trocinami, skoszoną trawą). To daje gwarancje odpowiedniej wilgotności podłoża, a co za tym idzie dobrostanu wszystkich uprawianych roślin.

6 ZATRZYMANIE WODY W JEJ OBIEGU I MULCZOWANIE GLEBY

Nawet najlepsza pod względem właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych gleba bez wody nie wyda plonu. Nic na niej nie urośnie. Woda, jak wiemy, jest podstawą życia ludzi, zwierząt i roślin. Stąd też zbieranie wody opadowej i jej gromadzenie jest naszym obowiązkiem. Należy zatem postarać się o niewielki lub ogromny zbiornik wodny (w zależności od naszych potrzeb i możliwości), a wraz z nim o całe zbiorowisko roślinne, typowe dla środowisk podmokłych i wilgotnych. Jeśli zaś chodzi o glebę, podstawą jest ściółkowanie własnym lub kupionym z lokalnych zakładów utylizacji śmieci kompostem, przekompostowanymi zrębkami, trocinami lub dobrze rozłożonym obornikiem.

Dzięki kompostowaniu czyli rozkładowi materii organicznej przy udziale mikroorganizmów tworzących m.in. próchnicę uzyskujemy pełnowartościowy naturalny nawóz oraz idealne podłoże ogrodnicze. Składnikami najlepszymi na kompost są: zdrowe pozostałości roślinne, skoszona trawa i zbędna darń, liście większości drzew i krzewów, rośliny niepożądane, popularnie zwane chwastami, pozostałości owoców, jarzyn i warzyw, odpady kuchenne (bez mięsa i tłuszczu) rozdrobniona kora, trociny, osady i glony ze zbiorników wodnych, papier, popiół drzewny, piasek, rozdrobniona glina. Proces powinien przebiegać powoli (około 2 lat) w kompostowniku, w miejscu zacienionym (najlepiej pod czarnym bzem) i stosunkowo wilgotnym. Chcąc przyspieszyć proces kompostowania należy dodać do przyzmy fermentów z pokrzywy, skrzyphu, wrotyczu, mniszka czy krwawnika. Dobrym pomysłem są też dżdżownice zebrane na działce.

**POWYŻSZE ZASADY POSTĘPOWANIA
GWARANTUJĄ PRAWDZIWE SUKCESY
W UPRAWIE ORAZ DBAŁOŚĆ I MIŁOŚĆ
DO PRZYRODY.**

**Amor plantarum nos unit
- łączy nas umiłowanie roślin.**

dr Artur Zagajewski

